

zaaknummer 2011 T 263

datum 30 september 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [xxxx], advocaat te [xxxx],

tegen:

(wijlen) [xxxx],
geboren op [xxxx], overleden op [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van het Heilige Sacrament.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is bij het Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht, ontvangen op 18 maart 2011. Op 15 juni 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van [xxxx], Provinciaal Overste van de Nederlandse Provincie van de Congregatie van het Heilige Sacrament.

1.2. Op 15 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

1.3. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. [xxxx].
Namens aangeklaagde zijn verschenen [xxxx] en [xxxx], vice-provinciaal van de Nederlandse Provincie van de Congregatie van het Heilige Sacrament.

2. De klacht

2.1. Klager was ten tijde van het misbruik, in [xxxx]- [xxxx], leerling in de [xxxx] groep van de [xxxx] in [xxxx]. Hij verbleef in [xxxx] in [xxxx]. Klager was twaalf jaar oud. Reeds de eerste avond kwam aangeklaagde naar de chambrette van klager om hem een nachtzoen te geven. Vervolgens moest klager naar het kantoor van aangeklaagde komen, alwaar aangeklaagde hem kuste, streelde, aaide en zijn geslachtsdeel tegen hem aanwreef. Dit gebeurde gedurende de acht maanden nadien gemiddeld twee keer per week. Daarna stopte het misbruik omdat, zo vernam klager van zijn zus [xxxx], de ouders van klager bij [xxxx]

hadden geklaagd. De ouders van klager waren op de hoogte geraakt van het misbruik omdat klager het thuis kopieerde ten opzichte van zijn jongere broer [xxxx].

2.2. De gebeurtenissen hebben grote invloed gehad op het leven van klager. Klager heeft het gevoel dat zijn puberteit van hem is afgenomen. Klager is (daardoor) zijn hele leven, zowel als leerling als in zijn beroepmatige leven, een buitenbeentje geweest. Hij twijfelde aan zijn seksuele geaardheid.

Zakelijk en persoonlijk heeft klager een bewogen leven achter de rug. In [xxxx] is hij gescheiden van zijn eerste vrouw. In [xxxx] heeft de Belastingdienst beslag gelegd op een door klager gedreven kroeg vanwege een aanzienlijke belastingschuld. Vanaf [xxxx] is klager volledig arbeidsongeschikt. In datzelfde jaar heeft een psycholoog vastgesteld dat klager een Posttraumatisch Stress Syndroom had. In [xxxx] is zijn tweede vrouw overleden. Klager heeft de drie kinderen uit zijn tweede huwelijk zelfstandig opgevoerd.

Klager heeft ter zitting verklaard dat hij nog iedere dag aan de gebeurtenissen denkt. Het is een machteloos, misbruikt gevoel. Niemand, noch zijn echtgenote noch een psycholoog, kon hem er echt bij helpen. Het leidde tot een isolement. Klager is vaak angstig, zeker voor aanraking. Daarom gaat hij bijvoorbeeld niet naar de kapper. Klager heeft verklaard soms uit het leven te hebben willen stappen, doch dat hij voor zijn kinderen (in totaal vijf) doorgaat.

2.3. Klager wil erkenning van het gebeurde, in die zin dat de Katholieke kerk spijt jegens hem betuigt. Verder wil klager een schadevergoeding.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [xxxx] heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. In het persoonsdossier van aangeklaagde is een rapport van een bij aangeklaagde verricht psychologisch onderzoek gevonden. Het is in [xxxx] verricht om te bepalen of aangeklaagde geschikt was voor het kloosterleven. Uit het rapport volgt dat aangeklaagde eigenzinnig, nerveus en een beetje naïef was, maar wel van goede wil. Hij werd geschikt geacht. Voorts is in het dossier aangetroffen een briefje uit [xxxx] van [xxxx] waarin is vermeld: “het geval dat zich hier voordeed, schokkend voor de jongens misschien, is toch niet van ernstige aard en, naar broeders woorden, zonder de minste bijbedoelingen gesteld maar om zakelijke redenen, nl. of ze postzegels hadden weggenomen.”

3.2. Hoewel [xxxx] geen aanwijzingen heeft gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde heeft hij tevens gesteld dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. [xxxx] heeft op 19 mei 2010 een gesprek met klager gevoerd. In dat gesprek, en opnieuw ter zitting, heeft [xxxx] om vergiffenis namens hemzelf en de Congregatie gevraagd. Ter zitting heeft hij aangegeven dat het verzoek om vergiffenis inhoudt dat hij het gebeurde erkent.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke

integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, alsmede door het steunbewijs in de vorm van de verklaringen van [xxxx], [xxxx] en [xxxx]. Ook deze personen verklaren over seksueel misbruik door aangeklaagde. De verklaringen sluiten in belangrijke mate aan bij die van klager.

4.4. De Klachtencommissie hecht voorts belang aan de in het dossier van aangeklaagde gevonden stukken in de vorm van het rapport van het psychologisch onderzoek in [xxxx] en de brief/ het brieffragment uit [xxxx]. Het is met name opvallend dat het noodzakelijk werd geacht aangeklaagde psychologisch te laten onderzoeken. Dat geldt temeer nu het onderzoek heeft plaatsgevonden in een tijd, zoals door [xxxx] is erkend, dat het niet gebruikelijk was een dergelijk onderzoek te laten verrichten bij een persoon die in het klooster wilde treden.

4.5. De Klachtencommissie zal op grond van het voorgaande adviseren tot gegrondverklaring van de klacht.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Het doet de Klachtencommissie deugd dat de Congregatie daartoe reeds stappen heeft ondernomen door voorafgaand en tijdens de zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.8. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding zal adviseren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van het Heilige Sacrament de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 september 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van het Heilige Sacrament en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.